

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาพลัด ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนาที่เน้นการปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม (PAR) ซึ่งแบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียน 2) การแสวงหาแนวทาง วิธีการและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียน และ 3) การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียน โดยมีสาระสำคัญที่จะนำเสนอในบทสรุป ประกอบด้วย 3 ประเด็น ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยและการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาพลัด ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาพลัด จังหวัดสระบุรี ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่เชื่อมั่นว่าผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความทุกฝ่ายมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาการเขียนเรียงความ และได้รับการเสริมพลังอย่างเหมาะสม ดังนั้น จึงใช้การวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ในการวิจัยที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างสำคัญจากผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในทุกขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา เริ่มตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนา และกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา และการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาพลัด

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียน ทุกฝ่ายมาร่วมกันเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาในแต่ละขั้นตอนตามความเหมาะสม โดยใช้กรอบในการวิจัยและพัฒนาตามหลักการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความ ดังนี้

1. เนื้อเรื่อง
 2. กลวิธีแต่ง คือ การวางโครงเรื่อง และการใช้ภาษา
- ซึ่งผลการวิจัยเป็นดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาพลัด จังหวัดสระบุรี พบว่า นักเรียนไม่ เข้าใจข้อมูลที่นำมาเรียบเรียงและวิธีการหาข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลที่ดีและถูกต้องนักเรียนเขียน เรียงความไม่รู้ว่าเนื้อหาส่วนไหนมาก่อนหรือมาหลัง และไม่มีองค์ประกอบสำคัญ หรือกลวิธีแต่ง การเขียนเรียงความนักเรียนเขียนเรียงความใช้ภาษาพูดมากกว่า ภาษาเขียน คำบางคำไม่ เหมาะสมกับเรื่องที่เขียน เนื้อความหรือประโยคอาจจะสัมพันธ์กัน ซึ่งเห็นได้ว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในทักษะการเขียนเรียงความส่วนใหญ่อยู่ในระดับควรพัฒนา และขาดทักษะพื้นฐาน ในการเขียนเรียงความส่วนใหญ่อยู่ในระดับควรพัฒนาทุกประเด็น ปัญหาที่สำคัญของนักเรียน นั้นขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง คือ เลือกเรื่องและวิธีการหาข้อมูล และแหล่งข้อมูล ที่ดีน่าเชื่อถือ และหลักการวางโครงเรื่อง เช่น การเริ่มเรื่อง ดำเนินเรื่อง การจบเรื่อง และขาด ความรู้ ความเข้าใจในหลักการใช้ภาษา ซึ่งมีความจำเป็นและเกิดความต้องการที่จะพัฒนาการ เขียนเรียงความของนักเรียน

2. แนวทางและวิธีการในการพัฒนาการเขียนเรียงความของนักเรียนตามที่ ผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมประชุมระดมความคิดได้เสนอแนวทางและวิธีการโดย การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงการพัฒนาทักษะการเขียน เรียงความไว้ 8 หน่วย ซึ่งในแบบฝึกทักษะแต่ละหน่วยนั้นประกอบด้วยวัตถุประสงค์แต่ละหน่วย ใ้บความรู้ แบบฝึกประจำหน่วย

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาพลัด เพื่อประเมินผลการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนา ที่ได้ข้อสรุปจากการสนทนาจากการประชุมกลุ่ม ได้กำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาไว้ ดังนี้

1. นักเรียนมีทักษะการเขียนเรียงความหลังการพัฒนา อยู่ในระดับดีทุกด้าน ร้อยละ 70

2. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนเรียงความหลังการพัฒนา ตอบถูกต้องอยู่ในระดับดี ร้อยละ 80

3. นักเรียนมีเจตคติต่อการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความหลังการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงของนักเรียนตามแนวทางและวิธีการพัฒนา ที่ได้จากการแสวงหาร่วมกันของผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ พบว่า นักเรียนทุกคนมี ความรู้ความเข้าใจการเขียนเรียงความอยู่ในระดับดี

3.2 นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะการเขียนเรียงความอยู่ในระดับดี ในทุกประเด็น

3.3 ด้านเจตคติต่อการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาพลัด ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี มีผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการเขียนเรียงความ นักเรียนไม่เข้าใจข้อมูลที่น่ามาเรียบเรียง และวิธีการหาข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลที่ดีและถูกต้องนักเรียนเขียนเรียงความไม่รู้ว่าเนื้อหาส่วนไหนมาก่อนหรือมาหลัง และไม่มีองค์ประกอบสำคัญ หรือกลวิธีแต่งการเขียนเรียงความนักเรียนเขียนเรียงความใช้ภาษาพูดมากกว่า ภาษาเขียน คำบางคำไม่เหมาะสมกับเรื่องที่เขียน เนื้อความหรือประโยคน่าจะสัมพันธ์กัน ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเขียนเรียงความ ซึ่งนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในทักษะการเขียนเรียงความส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรพัฒนา และด้านทักษะการเขียนเรียงความขาดทักษะพื้นฐานในการเขียนเรียงความส่วนใหญ่อยู่ในระดับควรพัฒนาทุกประเด็น ซึ่งปัญหานักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง คือ เลือกเรื่องและวิธีการหาข้อมูล และแหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และหลักการวางโครงเรื่อง เช่น การเริ่มเรื่อง ดำเนินเรื่อง การจบเรื่อง และขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการใช้ภาษา เช่น การเลือกใช้คำ การผูกประโยค การใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม ตรงกับงานวิจัยของวรรณวิไล พันธุ์สุตา (2540, หน้า 31) ได้สรุปปัญหาในการเขียนเรียงความว่า "...นักเรียนมีข้อบกพร่องในการสื่อความ การใช้ภาษา การลำดับความคิด รูปแบบการเขียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานและขาดความคิดในการเขียนเรียงความ จึงทำให้นักเรียนเขียนไม่ได้" และขาดความตั้งใจที่จะเขียนให้ดี การเรียงลำดับความคิดไม่ถูกต้อง และไม่มีโอกาสฝึกทักษะ

2. แนวการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาพลัด ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี มีผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายผลได้ คือ การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความ สืบเนื่องมาจากสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการพัฒนาของนักเรียน เพราะนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ และเขียนเรียงความไม่เป็น ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ เพราะขาดการฝึกทักษะที่ถูกต้องตามขั้นตอน จึงเกิดขึ้นมาว่าหากนักเรียนได้เกิดการพัฒนาตามแบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความที่มีคุณภาพ ได้ฝึกตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ของการเขียนเรียงความ นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้ และนำทักษะจากแบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความไปปรับใช้ในระดับสูง ซึ่งแนวทางสอดคล้องงานวิจัยของประวิศ เอรารวรรณ์ (2545, หน้า 15) ได้กล่าวว่าแนวทางในการพัฒนาแผนการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงสิ่งที่เป็นปัญหา คือ วิเคราะห์สภาพปัญหา วางแผน การปฏิบัติตามแผน

การสังเกตหรือประเมินผลการปฏิบัติ การสะท้อนสะท้อนผลการปฏิบัติ และเนื้อหาของแบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความฉบับนี้ ได้อ้างอิงงานวิจัยของสมลักษณ์ ปลื้มรัมย์ (2546, หน้า 68 - 143) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับเนื้อหาให้ตรงตามกรอบการวิจัย และปัญหาที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 โดยได้เรียบเรียงการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความไว้ 8 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจการเขียนเรียงความ หน่วยที่ 2 เรื่อง การเขียนเรียงความโดยใช้แผนความคิด หน่วยที่ 3 เรื่อง การเขียนคำนำ หน่วยที่ 4 เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่อง หน่วยที่ 5 เรื่อง การเขียนสรุป หน่วยที่ 6 หน่วยที่ เรื่อง การใช้คำ 7 เรื่อง การใช้ประโยค หน่วยที่ 8 เรื่อง ไวยากรณ์ในการเขียนเรียงความ

3. การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาพลัด ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี หลังจากได้รับการพัฒนาโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความ ได้มีการประเมินการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามกรอบการวิจัย และตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ในการศึกษาวิจัยในระยะที่ 2 แล้วนั้น ผลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ พบว่า นักเรียนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจการเขียนเรียงความอยู่ในระดับดี และนักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะการเขียนเรียงความอยู่ในระดับดีในทุกประเด็น ด้านเจตคติต่อการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความครั้งนี้ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้การเขียนเรียงความอย่างต่อเนื่อง มีความสนุกสนาน สนใจ และตั้งใจเรียนดีขึ้น ดังเช่นงานวิจัยของจุฑพร ชาคง (2546, หน้า 97 - 98) คือ การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยแผนที่ความคิด จากการแสดงความคิดเห็น พบว่า นักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มปานกลางทำคะแนนอยู่ในระดับดีมาก นักเรียนกลุ่มอ่อนทำคะแนนอยู่ในระดับดี และคะแนนโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อเทียบเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ และพฤติกรรมของนักเรียนมีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น เพราะนักเรียนมีการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยแผนที่ความคิด รู้จักนำประสบการณ์จริงมาถ่ายทอด รู้จักคิดและสรุปหาเหตุผล รู้จักนำข้อมูลมาอ้างอิง และสามารถมองเห็นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาพลัด ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลวิจัยไปใช้

การวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่เกิดจากความร่วมมือของผู้มีส่วนสำคัญคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ผู้เชี่ยวชาญ

ศึกษานิเทศก์ ช่วยกันศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการและแสวงหาแนวทาง เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะการเขียนเรียงความให้ดีและพัฒนาการเรียนของนักเรียนยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้ที่มีความสนใจ สามารถศึกษาและนำรูปแบบการวิจัยและพัฒนาไปใช้เป็นตัวอย่างในการพัฒนานักเรียนในสถานศึกษาต่างๆ นอกจากนี้การพัฒนาที่อาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายคือ ผู้มีส่วนสำคัญ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้สะท้อนสภาพของปัญหาที่เป็นจริงลงมือช่วยกันแสวงหาแนวทางหรือวิธีการในการแก้ไขปัญหาดังนี้ชี้วัดความสำเร็จ และร่วมกันพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาลงสู่สังคมตามดัชนีชี้วัดที่กำหนดไว้ เพราะปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง ปัญหานั้นไม่ใช่ปัญหาของผู้บริหารเท่านั้น แต่เป็นปัญหาที่ทุกคนในโรงเรียนนั้น รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder) หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องตระหนักถึงสภาพของปัญหาแล้วร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหารวมทั้งร่วมกันพัฒนาไปด้วยกัน และควรต้องกระตุ้นหรือช่วยส่งเสริมและพัฒนาทางด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนให้ดีขึ้น และควรจะได้มีการส่งเสริมให้มีการแสดงออกในด้านการเขียนเรียงความให้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้งานเขียนอื่นดีขึ้นด้วย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงการสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้แก่เรียนให้มีความรักและเห็นคุณค่าของภาษาไทยซึ่งแสดงถึงเอกราชและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติไทยและเห็นคุณค่าของภาษาไทยที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารในชีวิตประจำวันซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ในลักษณะต่างๆต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นการวิจัยที่ผู้วิจัยเป็นเพียงผู้เฝ้าดูปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ใช่เป็นผู้กำหนดบทบาทหรือแนวทางการพัฒนาด้วยตัวเองแต่ผู้วิจัยต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแล้วนำเสนอสภาพปัญหาพบแก่ผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อได้รับทราบและตัดสินใจร่วมกันว่าควรดำเนินการอย่างไรซึ่งในการดำเนินการนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้สนับสนุนผู้มีส่วนสำคัญ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการเขียนเรียงความนั้น จะต้องช่วยกันคิดหาแนวทางแก้ไข แสวงหาดัชนีชี้วัดความสำเร็จว่าเป็นอย่างไร และต้องแก้ไขตามแนวทางด้วยกันทุกฝ่าย ในการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความในครั้งนี้ได้ใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความ เป็นเครื่องมือในการพัฒนานักเรียน มีอุปสรรคหลายอย่างทั้งเรื่องเวลาในการพัฒนา จำนวนนักเรียนที่ไม่มาก แต่ผลการวิจัยออกมาเป็นไปตามดัชนีชี้วัดทุกประการ

ดังนั้น ผู้ที่ทำการวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติเป็นนักประสานสัมพันธ์ให้ความสำคัญกับความเห็นของทุกฝ่ายในการพัฒนาเพื่อให้บุคคลทุกฝ่ายมีความสามัคคีสามารถทำงานการพัฒนาได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีการสรุปบทเรียนร่วมกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยต่อไป

3.1 การวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความในการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ ในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนยังมีหลายวิธีที่จะนำมาพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความได้ เช่น แผนการสอน, แบบฝึกทักษะ, การอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.2 ในการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความนั้น ควรคำนึงถึงวัยและระดับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของนักเรียน แบบฝึกแต่ละหน่วยไม่ควรมากเกินไป เพราะอาจทำให้นักเรียนเกิดความเครียดที่จะฝึก และเกิดความเบื่อหน่ายได้